

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2017. november 14.*ⁱ

„Előzetes döntéshozatal – Közös agrárpolitika – EUMSZ 42. cikk – 2200/96/EK rendelet – 1182/2007/EK rendelet – 1234/2007/EK rendelet – Versenyellenes magatartások – EUMSZ 101. cikk – 26. rendelet – 1184/2006/EK rendelet – Termelői szervezetek – Termelői szervezetek társulásai – E szervezetek és társulások feladatai – A minimális értékesítési ár rögzítésére irányuló magatartás – A forgalomba hozott mennyiségek összehangolására irányuló magatartás – A stratégiai információk cseréjére irányuló magatartás – Az endívia franciaországi piaca”

A C-671/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) a Bírósághoz 2015. december 14-én érkezett, 2015. december 8-i határozatával terjesztett elő

a **Président de l’Autorité de la concurrence**

és

az **Association des producteurs vendeurs d’endives (APVE)**,

a **Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel)**,

a **Fraileg SARL**,

a **Prim’Santerre SARL**,

az **Union des endiviers**, korábban Fédération nationale des producteurs d’endives (FNPE),

a **Soleil du Nord SARL**,

a **Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord)**,

az **Association des producteurs d’endives de France (APEF)**,

a **Section nationale de l’endive (SNE)**,

a **Fédération du commerce de l’endive (FCE)**,

a **France endives société coopérative agricole**,

a **Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP’Endives) société coopérative agricole**,

* Az eljárás nyelve: francia.

a **Marché de Phalempin société coopérative agricole**,
a **Primacoop société coopérative agricole**,
a **Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema)**,
a **Valois-Fruits union de sociétés coopératives agricoles**,
a **Groupe Perle du Nord SAS**,
a **Ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, L. Bay Larsen, T. von Danwitz és J. Malenovský tanácselnökök, Juhász E., A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, D. Šváby (előadó), F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos és M. Vilaras bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. január 31-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a président de l'Autorité de la concurrence képviselőként H. Génin, S. Subrémon Lukasziewicz és I. de Silva, meghatalmazotti minőségben, segítők: J.-P. Duhamel avocat,
- a Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel), a Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord), az Association des producteurs d'endives de France (APEF), la Section nationale de l'endive (SNE) és a Fédération du commerce de l'endive (FCE) képviselőként H. Calvet, P. Morrier, Y. Chevalier és A. Bouviala avocats,
- a Fraileg SARL és a Prim'Santerre SARL képviselőként J.-L. Fourgoux és L. Djavadi avocats,
- a France endives société coopérative agricole, a Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP'Endives) société coopérative agricole, a Marché de Phalempin société coopérative agricole, a Primacoop société coopérative agricole, a Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema) és a Groupe Perle du Nord SAS képviselőként B. Néouze, V. Ledoux és S. Pasquesoone avocats,
- a francia kormány képviselőként G. de Bergues, D. Colas, S. Horrenberger, C. David és J. Bousin, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviselőként A. Gavela Llopis, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőként G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítőtje P. Gentili avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőként X. Lewis, A. Bouquet és B. Mongin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. április 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 101. cikknek az alábbi rendelkezésekkel összefüggésben való értelmezésére vonatkozik: az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló, 1962. április 4-i 26. tanácsi rendelet (HL 1962. 30., 993. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 1. kötet, 6. o.) 2. cikke; a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezéséről szóló, 1996. október 28-i 2200/96/EK tanácsi rendelet (HL 1996. L 297., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 20. kötet, 55. o.) 11. cikkének (1) bekezdése; a 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelettel (HL 2007. L 299., 1. o.; helyesbítések: HL 2010. L 63., 30. o.; HL 2013. L 97., 4. o.) módosított, az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló, 2006. július 24-i 1184/2006/EK tanácsi rendelet (HL 2006. L 214., 7. o.) (a továbbiakban: 1184/2006 rendelet) 2. cikke; a gyümölcs- és zöldségágazat tekintetében különleges szabályok megállapításáról, a 2001/112/EK és a 2001/113/EK irányelv, valamint a 827/68/EGK, a 2200/96/EK, a 2201/96/EK, a 2826/2000/EK, az 1782/2003/EK és a 318/2006/EK rendelet módosításáról, továbbá a 2202/96/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. szeptember 26-i 1182/2007/EK tanácsi rendelet (HL 2007. L 273., 1. o.; helyesbítés: HL 2008. L 307., 22. o.) 3. cikkének (1) bekezdése; a 2009. május 25-i 491/2009/EK tanácsi rendelettel (HL 2009. L 154., 1. o.) módosított 1234/2007 rendelet (a továbbiakban: 1234/2007 rendelet) 122. cikkének első bekezdése és 176. cikke.
- 2 E kérelem előterjesztésére az egyfelől a président de l'Autorité de la concurrence (a versenyhatóság elnöke, Franciaország), másfelől az Association des producteurs vendeurs d'endives (APVE), az Association Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel), a Fraileg és a Prim'Santerre vállalkozások, az Union des endiviers, korábban Fédération nationale des producteurs d'endives (FNPE), a Soleil du Nord vállalkozás, a Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord), az Association des producteurs d'endives de France (APEF), a Section nationale de l'endive (SNE), a Fédération du commerce de l'endive (FCE), a France endives, a Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP'Endives), a Marché de Phalempin, a Primacoop, a Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema), a Valois-Fruits et Groupe Perle du Nord vállalkozások, valamint a ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique (a gazdaságért, iparért és digitális ügyekért felelős miniszter, Franciaország) közötti, azon 2012. március 6-i határozatra vonatkozó jogvitában került sor, amellyel az Autorité de la concurrence többek között az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése alapján megállapította egy összetett és folyamatos kartell fennállását az endívia franciaországi piacon, és azt pénzügyi szankcióval sújtotta (a továbbiakban: vitatott határozat).

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az alapügyben szereplő tényállásra alkalmazandó, a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezésére vonatkozó másodlagos jogi rendelkezések a 2007. december 31-ig alkalmazandó 2200/96 rendeletben, az 1234/2007 rendelet módosításáról szóló, 2008. április 14-i 361/2008/EK tanácsi rendelettel (HL 2008. L 121., 1. o.) hatályon kívül helyezett 1182/2007 rendeletben, valamint az 1234/2007 rendeletben szerepelnek. Ez utóbbi rendeletet 2014. január 1-től hatályon kívül helyezte a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i

1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o.; helyesbítések: HL 2017. L 262., 16. o.; HL 2016. L 130., 9. o.; HL 2014. L 232., 25. o.; HL 2014. L 189., 261. o.), amely azonban nem alkalmazandó az alapügyben szereplő tényállásra.

- 4 A másodlagos jognak a gyümölcs- és zöldségágazatban az Európai Unió versenyszabályainak a mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazását szabályozó rendelkezéseit az uniós jogalkotó a 26. rendelet keretében fogadta el, amelyet az 1184/2006 rendelet, valamint az 1234/2007 rendelet 175–182. cikke váltott fel.

A 26. rendelet

- 5 A 26. rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet hatálybalépésétől a[z EUMSZ 101–EUMSZ 106. cikket], valamint az azok végrehajtásáról szóló rendelkezéseket kell – a 2. cikk rendelkezéseinek fenntartásával – alkalmazni minden olyan, a[z EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 102. cikk] szerinti megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely a Szerződés II. mellékletében felsorolt termékek termeléséhez vagy kereskedelméhez kapcsolódik.”

- 6 E rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„A[z EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését] nem kell alkalmazni az olyan megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely a nemzeti piaci rendtartás lényeges részét képezi, vagy szükséges a[z EUMSZ 39. cikk] rendelkezései célkitűzésének eléréséhez. Különösen nem kell alkalmazni termelők, termelői szervezetek megállapodására, döntéseire és összehangolt magatartására vagy egyetlen tagállam termelői szervezeteire sem, ha azok érintettek a termelésben vagy az értékesítésben, vagy a mezőgazdasági termékek tárolása, kezelése vagy feldolgozása célját szolgáló közös létesítmények használatában, amennyiben [helyesen: Különösen nem kell alkalmazni termelők, termelői társulások vagy egyetlen tagállam ilyen termelői társulásai társulásainak megállapodásaira, döntéseire és összehangolt magatartásaira sem, ha azok mezőgazdasági termékek termelését vagy értékesítését vagy a mezőgazdasági termékek tárolására, kezelésére vagy feldolgozására szolgáló közös létesítmények használatát érintik, amennyiben] nem kötik ki azonos árak alkalmazását, és amennyiben a Bizottság megítélése szerint azok nem zárják ki a versenyt, vagy nem veszélyeztetik a[z EUMSZ 39. cikk] célkitűzéseinek elérését.”

A 2200/96 rendelet

- 7 A 2200/96 rendelet (7) és (16) preambulumbekkezdése kimondja:

„(7) mivel a termelői szervezetek a közös piacszerzés alkotóelemei, amelynek decentralizált működését saját szintjükön biztosítják; mivel a kereslet egyre nagyobb koncentrációjával szemben a kínálat csoportosítása ezeken a szervezeteken keresztül még inkább gazdasági szükségszerűség, mint bármikor ezelőtt, a termelők piaci helyzetének megerősítése céljából; mivel a csoportosítást önkéntes alapon kell végrehajtani, és annak használhatóságát a termelői szervezetek által a tagjaik részére felajánlott szolgáltatások köre és hatékonysága révén kell bizonyítani; mivel ez nem érinti a termékek szállítását olyan, szakosodott termelői szervezetek részére, amelyek e rendelet hatálybalépése előtt is léteztek;

[...]

(16) mivel az árak stabilizálásához szükséges, hogy a termelői szervezetek beavatkozassanak a piac működésébe, különösképpen annak meghatározása révén, hogy adott időszakban adott mennyiségű árut nem engednek a piacra; mivel az ilyen árukivonási tevékenységet nem lehet

alternatív piacként figyelembe venni; mivel ezért az árukivonásért fizetett közösségi pénzügyi hozzájárulást a termelés meghatározott százalékára kell korlátozni és a közösségi térítést csökkentett szinten kell biztosítani, bár a működési alapok ilyen célú felhasználását engedélyezni kell; mivel az egyszerűség kedvéért a közösségi térítésnek egységes szinten kell lennie minden egyes termék esetében, mivel az összes termék esetében összehasonlítható csökkentés eléréséhez bizonyos megkülönböztetés szükséges.”

8 E rendelet 11. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Ennek a rendeletnek az alkalmazásában a »termelői szervezet« bármely olyan jogi személy:

a) amely az 1. cikk (2) bekezdésében felsorolt termékek alábbi kategóriái termelőinek saját kezdeményezésére alakult:

[...]

iii) zöltség

[...]

b) amelynek különösképpen az a célja, hogy:

- (1) biztosítsa azt, hogy a termelés tervezett és a kereslethez igazodó legyen, különösen a minőség és mennyiség vonatkozásában;
- (2) elősegítse a kínálat koncentrációját és a tagjai által termelt áruk piacra juttatását;
- (3) csökkentse a termelési költségeket, és stabilizálja a termelői árakat;
- (4) elősegítse megfelelő művelésmód, természetstechnológia és környezetbarát hulladékkezelési módszerek használatát, különös tekintettel a vízminőség-, a talaj- és a tájvédelemre és a biodiverzitás megőrzésére és/vagy növelésére;

[...]”

9 „Intervenció intézkedések” cím alatt a 2200/96 rendelet 23. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] termelői szervezetek és azok társulásai megtehetik, hogy az 1. cikk (2) bekezdésében felsorolt, tagjaiktól származó termékeket nem bocsátják eladásra, az általuk megfelelőnek tartott mennyiségben, illetve időszakban.”

A 1184/2006 rendelet

10 A 1184/2006 rendelet 1a. cikke kimondja:

„A[z EUMSZ 101–EUMSZ 106. cikket], valamint az azok végrehajtásáról szóló rendelkezéseket kell alkalmazni – e rendelet 2. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel – minden olyan, a[z EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 102. cikk] szerinti megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely az 1. cikkben felsorolt termékek termeléséhez vagy kereskedelméhez kapcsolódik.”

11 Ugyanezen rendelet 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„A[z EUMSZ 101. cikkének (1) bekezdését] nem kell alkalmazni az ezen rendelet 1a. cikkében említett olyan megállapodásokra, döntésekre és összehangolt magatartásra, amely a nemzeti piaci rendtartás szerves részét képezi, vagy a[z EUMSZ 39. cikk] célkitűzésének eléréséhez szükséges.

[...]”

Az 1182/2007 rendelet

12 Az 1182/2007 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában a termelői szervezet bármely jogi személy vagy egy jogi személy egyértelműen meghatározott része, amely teljesíti az alábbi követelményeket:

- a) az 1782/2003/EK rendelet 2. cikkének a) pontja értelmében jött létre olyan mezőgazdasági termelők kezdeményezésére, akik a 2200/96/EK rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében felsorolt egy vagy több terméket és/vagy kizárólag feldolgozásra szánt termékeket termesztenek;
- b) célja a környezetbarát termesztési gyakorlatok, termesztési technológiák és hulladékkezelési módszerek használata, különös tekintettel a vízminőség-, a talaj- és a tájvédelemre, valamint a biodiverzitás megőrzésére vagy ösztönzésére;
- c) a következők közül egyet vagy többet tűz ki célul:
  - i. a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében;
  - ii. a kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala;
  - iii. a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása;
- d) alapszabálya rendelkezik a (2) bekezdésben meghatározott különös követelményekről; és
- e) az érintett tagállam a 4. cikknek megfelelően elismerte.”

Az 1234/2007 rendelet

13 Az 1234/2007 rendelet 103c. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban az operatív programok az e rendelet 122. cikke első bekezdésének c) pontjában említett vagy a 103c. cikkben felsorolt célkitűzések közül legalább kettőre, köztük a válságmegelőzés és -kezelés megvalósítására irányulnak.

14 Az említett 103c. cikk (2) bekezdésének a) pontja pontosítja, hogy a válságmegelőzésnek és -kezelésnek a gyümölcs- és zöldségpiacok válságainak elkerülésével és kezelésével kell kapcsolatosnak lennie, és ebben az összefüggésben kiterjed többek között a piacról történő árukivonásra.

15 Az 1234/2007 rendelet 122. cikkének első bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok elismerik azokat a termelői szervezeteket, amelyek:

- a) a következő ágazatok valamelyikében működő termelők közül állnak:

[...]

- iii. gyümölcs- és zöldségágazat azon mezőgazdasági termelők vonatkozásában, akik az érintett ágazatba tartozó egy vagy több terméket termesztnek, és/vagy a kizárólag feldolgozásra szánt ilyen termékek vonatkozásában;

[...]

- b) a termelők kezdeményezésére jönnek létre;

- c) meghatározott céllal rendelkeznek, amely különösen magában foglalhat, vagy a gyümölcs- és zöldségágazat tekintetében magában foglal az alábbi célkitűzések közül egyet vagy többet:
  - i. a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében;
  - ii. a kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala;
  - iii. a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása.”

16 E rendelet 123. cikkének (1) és (3) bekezdése kimondja:

„(1) A tagállamok elismerik azokat a szakmaközi szervezeteket, amelyek:

- a) az alábbi ágazatok termékeinek előállításához, forgalmazásához és/vagy feldolgozásához kapcsolódó gazdasági tevékenységek képviselőiből állnak:
  - i. az olívaolaj és az étkezési olajbogyó ágazata,
  - ii. dohányágazat;
- b) az őket alkotó szervezetek vagy egyesületek összességének vagy egy részének a kezdeményezésére jöttek létre;
- c) meghatározott céllal rendelkeznek, amely különösen az alábbiakra vonatkozhat:
  - i. a kínálat koncentrálása és koordinálása, valamint a tagok termékeinek forgalmazása;
  - ii. a termelés és a feldolgozás közös hozzáigazítása a piaci követelményekhez, valamint a termék fejlesztése;
  - iii. a termelés és a feldolgozás észszerűsítésének és fejlesztésének előmozdítása;
  - iv. kutatások folytatása a fenntartható termelési módszerekkel és a piaci fejleményekkel kapcsolatban.

[...]

(3) Az (1) bekezdésben említett eseteken kívül a tagállamok a gyümölcs- és zöldségágazat tekintetében elismerik, a borágazat tekintetében pedig elismerhetik azokat a szakmaközi szervezeteket is, amelyek:

[...]

- c) a Közösség egy vagy több régiójában az alább felsorolt tevékenységek közül egyet, a gyümölcs- és zöldségágazatban kettőt vagy annál többet folytatnak, a fogyasztók érdekeinek figyelembevételével és – az egyéb ágazatok sérelme nélkül – a borágazatban a közegészségügyre és a fogyasztók érdekeire figyelemmel:
  - i. a termelés és a piac ismeretének és átláthatóságának javítása;
  - ii. a gyümölcs- és zöldségágazat és a borágazat termékei forgalomba hozatala koordinációjának javítása, különösen kutatás és piacelemzés által;
  - iii. a közösségi szabályoknak megfelelő, szabványos szerződési formanyomtatványok kidolgozása;
  - iv. az előállított gyümölcs- és zöldségekben rejlő, valamint a borágazati termékekben rejlő lehetőségek teljesebb körű kiaknázása;
  - v. azon információk biztosítása és kutatások elvégzése, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a termelés a piaci igényeknek, valamint a fogyasztói ízlésnek és elvárásoknak megfelelőbb termékekhez igazodjon, különös tekintettel a termékminőségre és a környezetvédelemre;
  - vi. a növényvédő szerek és egyéb adalékok használatának csökkentését célzó lehetőségek felkutatása, a termékek minőségének biztosítása, valamint a talaj- és vízminőség megőrzése;
  - vii. olyan módszerek és eszközök kidolgozása, amelyek segítségével a termék minősége a termelés és a forgalomba hozatal, illetve a borágazat tekintetében a borkészítés összes szakaszában javítható;

- viii. az ökológiai termelésben rejlő lehetőségek kiaknázása, az ilyen típusú termelés, valamint az eredetmegjelölések, minőségi védjegyek (tanúsító védjegyek) és földrajzi árujelzők védelme és előmozdítása;
- ix. az integrált termesztés vagy egyéb környezetbarát termesztési módszerek elősegítése;
- x. a gyümölcs- és zöldségágazat tekintetében a XVIa. melléklet 2. és 3. pontjában említett termesztési és forgalmazási szabályok vonatkozásában olyan szabályok meghatározása, amelyek szigorúbbak, mint a közösségi vagy nemzeti szabályok;

[...]”

17 A szóban forgó rendelet 125a. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja:

„(1) A gyümölcs- és zöldségágazatban a termelői szervezetek alapszabálya különösen a következőket követeli meg tagjaitól:

[...]

c) az érintett teljes termésüknek a termelői szervezeten keresztül történő forgalmazása;

[...]

(2) Az (1) bekezdés c) pontja ellenére – amennyiben a termelői szervezet engedélyezi, és amennyiben ez összhangban áll a termelői szervezet által meghatározott feltételekkel – a termelő tagok:

- a) közvetlenül a gazdaságukban és/vagy azon kívül a fogyasztók személyes szükségleteinek kielégítésére értékesíthetik termésük és/vagy termékeik egy meghatározott százalékot meg nem haladó részét, mely százalékot a tagállamok legalább 10%-os szinten rögzítik;
- b) akár saját maguk, akár egy saját termelői szervezetük által kijelölt másik termelői szervezeten keresztül értékesíthetnek a saját szervezetük által forgalmazható termelési mennyiséghez képest csekély jelentőségű termékmennyiségeket;
- c) akár saját maguk, akár egy saját termelői szervezetük által kijelölt másik termelői szervezeten keresztül értékesíthetnek olyan termékeket, amelyek tulajdonságaik révén rendszerint nem tartoznak az érintett termelői szervezet kereskedelmi tevékenységébe.”

18 Az 1234/2007 rendelet 125b. cikke (1) bekezdésének c) és g) pontja kimondja, hogy a tagállamok termelői szervezatként ismernek el a gyümölcs- és zöldségágazatban minden olyan, elismerést kérelmező jogi személyt vagy jogi személyek egyértelműen meghatározott részét, amellyel kapcsolatban elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy megfelelően tudja végezni tevékenységét mind a ráfordított idő, mind pedig a hatékonyság és a kínálat koncentrációja tekintetében, valamint egy adott piacon nincs gazdasági erőfölényben, kivéve ha az EUMSZ 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése ezt szükségessé teszi.

19 Az említett rendelet 125c. cikke kimondja:

„A gyümölcs- és zöldségágazatban a termelői szervezetek társulásai elismert termelői szervezetek kezdeményezésére jönnek létre, és azok a termelői szervezetek bármely e rendeletben említett tevékenységét végezhetik. E célból a tagállamok kérelemre elismerhetik a termelői szervezetek társulásait, amennyiben:

a) a tagállam úgy véli, hogy a társulás képes az említett tevékenységek hatékony elvégzésére; és

b) a társulás egy adott piacon nincs gazdasági erőfölényben, kivéve ha a[z] [EUMSZ 39. cikkben] megfogalmazott célkitűzések elérése ezt szükségessé teszi.

[...]”

20 A 1234/2007 rendelet 175. cikkének szövege a következő:

„Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, a[z] [EUMSZ 101–EUMSZ 106. cikket] valamint az azok végrehajtásáról szóló rendelkezéseket kell – e rendelet 176–177. cikkére is figyelemmel – alkalmazni a[z] [EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 102. cikk] szerinti valamennyi olyan megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely az e rendelet hatálya alá tartozó termékek előállításához vagy kereskedelméhez kapcsolódik.”

21 E rendelet 176. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A[z] [EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését] nem kell alkalmazni az ezen rendelet 175. cikkében említett olyan megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely a nemzeti piaci rendtartás szerves részét képezi, vagy szükséges a[z] [EUMSZ 39. cikkben] meghatározott célok eléréséhez.

A[z] [EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése] nem alkalmazandó különösen a valamely adott tagállamban működő mezőgazdasági termelők, termelői szervezetek vagy ilyen szervezetek által alkotott társulások olyan megállapodásaira, döntéseire és összehangolt magatartására, amelyek mezőgazdasági termékek előállításával vagy értékesítésével vagy az ilyen termékek tárolására, kezelésére vagy feldolgozására szolgáló közös létesítmények használatával kapcsolatosak, és amelyek nem kötik ki azonos árak alkalmazását, kivéve ha a Bizottság megítélése szerint az ilyen megállapodások, döntések, illetve az ilyen összehangolt magatartás kizárják a versenyt, vagy veszélyeztetik a[z] [EUMSZ 39. cikkben] meghatározott célok elérését.”

22 Az említett rendelet 176a. cikkének (1) és (4) bekezdése szerint:

„(1) A[z] [EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését] nem kell alkalmazni az elismert szakmaközi szervezetek azon megállapodásaira, döntéseire és összehangolt magatartásaira, amelyek az e rendelet 123. cikke (3) bekezdésének c) pontjában említett tevékenységek végzésének célját szolgálják.

[...]

(4) A következő megállapodásokat, döntéseket és összehangolt magatartásokat minden esetben a közösségi szabályokkal összeegyeztethetetlennek kell minősíteni:

- a) azon megállapodások, döntések és összehangolt magatartások, amelyek a Közösségen belül a piacok bármilyen formában történő felosztásához vezethetnek;
- b) megállapodások, döntések és összehangolt magatartások, amelyek befolyásolhatják a piacszerzés zavartalan működését;
- c) azon megállapodások, döntések és összehangolt magatartások, amelyek a verseny olyan torzulásait okozhatják, amelyek nem feltétlenül szükségesek a szakmaközi szervezet tevékenysége révén követett közös agrárpolitikai célok eléréséhez;
- d) azon megállapodások, döntések és összehangolt magatartások, amelyek maguk után vonják az árak rögzítését, a szakmaközi szervezetek egyedi közösségi szabályok alkalmazásában folytatott tevékenységeinek sérelme nélkül;

e) azon megállapodások, döntések és összehangolt magatartások, amelyek megkülönböztetést teremthetnek, vagy megszüntethetik a versenyt a szóban forgó termékek jelentős részére vonatkozóan.”

A francia jog

23 A code de commerce (kereskedelmi törvénykönyv) L. 420-1. cikke kimondja:

„Az összehangolt fellépések, egyezségek, kifejezett vagy hallgatólagos megállapodások vagy összefogások – még ha azokra valamely csoporton belüli, Franciaországon kívül letelepedett társaság közvetlen vagy közvetett közvetítésével kerül is sor – tilosak, amennyiben azok célja vagy lehetséges hatása valamely piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen, amennyiben azok arra irányulnak, hogy:

- (1) korlátozzák más vállalkozások piacra jutását vagy a verseny szabadságát;
- (2) az árak mesterséges emelésének vagy csökkentésének előnyben részesítésével megakadályozzák, hogy a piacon érvényesülő szabad verseny határozza meg az árakat;
- (3) korlátozzák vagy ellenőrizzék a termelést, az értékesítést, a beruházásokat vagy a műszaki fejlesztést;
- (4) felosszák a piacokat vagy a beszerzési forrásokat.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

24 A direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (versenyügyi, fogyasztóvédelmi és csaláselleni főigazgatóság, Franciaország) által 2007. április 12-én végzett helyszíni vizsgálatokat és lefoglalásokat követően a gazdaságért, iparért és digitális ügyekért felelős miniszter az azóta Autorité de la concurrence (versenyhatóság) néven működő Conseil de la concurrence (versenytanács, Franciaország) elé tárta azokat a potenciálisan versenyellenes magatartásokat, amelyeket az endívia termesztésének és forgalmazásának ágazatában folytattak.

25 A 2012. március 6-i vitatott határozatával a versenyhatóság megállapította, hogy az APVE, a Cerafel, az FNPE, a Celfnord, az APEF, az SNE, az FCE és a Groupe Perle du Nord, valamint az OP Fraileg, a Prim'Santerre, a Soleil du Nord, a France endives, a Cap'Endives, a Marché de Phalempin, a Primacoop, a Sipema és a Valois-Fruits a kereskedelmi törvénykönyv L. 420-1. cikke és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése által tiltott, összetett és folyamatos kartellben vettek részt a francia piacon, amely az endívia árának különböző eszközökkel történő összehangolásában állt, mint amilyenek többek között a minimumár heti közlése, középárfolyam megállapítása, árutőzsde kialakítása, feltételekhez kötött ár rögzítése, valamint a kivonási árak mechanizmusának visszaélészerű igénybevétele, valamint a forgalomba hozott endívia mennyiségével kapcsolatos egyeztetésben és az árpolitika kialakítását segítő stratégiai információcsere-rendszer fenntartásában vettek részt; e magatartások célja az endíviatermelés közös minimális értékesítési árának rögzítése volt, és azok lehetővé tették a termelők és több szakmai szervezetük számára, hogy minimális értékesítési árakat tartsanak fenn az 1998 januárjában kezdődő és a vitatott határozat meghozatalának időpontjában még mindig tartó időszak során. Ebből következően a versenyhatóság összesen 3 970 590 euró összegű pénzügyi szankciót szabott ki velük szemben.

- 26 A vitatott határozatban a versenyhatóság többek között elutasította a termelők azon jogalapját, amelyben azok azt állították, hogy a szóban forgó megállapodásokat a közös agrárpolitika céljainak megvalósításához szükségesnek kell tekinteni, azon az alapon, hogy az 1184/2006 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében és az 1234/2007 rendelet 176. cikkében szereplő, eltérést engedő szabályozások nem alkalmazhatók a jelen ügyben.
- 27 Több, szankcióval sújtott vállalkozás és szervezet keresetet terjesztett a vitatott határozat megsemmisítése, illetve másodlagosan annak megváltoztatása iránt a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) elé.
- 28 A 2014. május 15-i ítélettel e bíróság megváltoztatta a vitatott határozat valamennyi rendelkezését, és kimondta, hogy nem állapítható meg a kereskedelmi törvénykönyv L.420-1. cikke és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek megsértése. E tekintetben a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) többek között azt állapította meg, hogy tekintve a közös piacszerzésre vonatkozó szabályozás azzal kapcsolatos értelmezésének nehézségét, hogy a közös agrárpolitika szabályainak alkalmazásából eredően a versenyjogtól eltérő rendszer keretében a szóban forgó szervezetekre bízott árszabályozási feladatnak mi a pontos terjedelme, és melyek a korlátai, nem nyert bizonyítást, hogy a minimális árra vonatkozó utasítások terjesztése minden körülmények között szükségképpen és mindenképpen tilos, így nem nyert kétséget kizáróan megállapítást, hogy a szóban forgó szervezetek túlléptek az árszabályozás területén jogszerűen rájuk ruházott feladatkörük korlátain.
- 29 A versenyhatóság elnöke felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben. Felülvizsgálati kérelmének alátámasztására a versenyhatóság elnöke többek között lényegében azzal érvel, hogy az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló rendeletekben az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazásától való kifejezett eltérést előíró szabályok alkalmazásán kívül a termelői szervezetekre és azok társulásaira bízott feladatok gyakorlása kizárólag a versenyszabályok tiszteletben tartása mellett képzelhető el.
- 30 Ezen eljárás keretében a Bizottság az [EUMSZ 101. cikkben] és [EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 205. o.) 15. cikkének (3) bekezdése alapján észrevételeket terjesztett a Cour de cassation (semmtűszék, Franciaország) elé. Ezekben a Bizottság kifejti, hogy az uniós versenyszabályok mezőgazdasági ágazatra való alkalmazhatóságát illetően nemcsak a 26. rendelet és az 1184/2006 rendelet 2. cikke, valamint az 1234/2007 rendelet 176. cikke alapján elfogadott általános eltérések állnak fenn, hanem e rendelet 175. cikkének megfelelően a közös piacszerzésről szóló különböző rendeletekben szereplő sajátos eltérések is, amely rendeletek ezekre a gyümölcsök és zöldségek termelése és forgalmazása területén működő szervezetekre egyes olyan sajátos feladatokat rónak, amelyek rendszeresen a versenyszabályok tilalmai alá esnének. A jelen ügyben a 2007. év végéig terjedő időszak tekintetében a 2200/96 rendeletről, a 2008. január 1-től kezdődő időszak tekintetében pedig az 1234/2007 rendeletbe foglalt 1182/2007 rendeletről van szó. A Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy az alapügyben szereplő fő magatartások, vagyis a termelői szervezetek fő társulásai keretében megállapított minimális árak mechanizmusai kívül esnek az érintett közös piacszerzés által előírt sajátos feladatok körén, és nem tekinthetők e sajátos eltérések hatálya alá tartozóknak.
- 31 E tekintetben a Cour de cassation (semmtűszék) rámutat, hogy 2003. szeptember 9-i Milk Marque és National Farmers' Union ítéletében (C-137/00, EU:C:2003:429) és 2013. szeptember 19-i Panellinos Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou ítéletében (C-373/11, EU:C:2013:567) a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 42. cikk rögzíti az európai versenyszabályok agrárágazatban való alkalmazhatóságának elvét, valamint azt, hogy a hatékony verseny fenntartása a mezőgazdasági termékek piacain a közös agrárpolitika célkitűzéseinek részét képezi, ugyanakkor úgy tekintve, hogy e rendelkezés még az EUM-Szerződés versenyszabályait illetően is a közös agrárpolitika célkitűzéseinek biztosít elsőbbséget a versenypolitika célkitűzéseivel szemben.

- 32 A Cour de cassation (semmtörvényszék) ugyanakkor úgy véli, hogy a Bíróság még nem döntött a Bizottság által hivatkozott „sajátos eltérések” fennállásáról, és nem is pontosította adott esetben azoknak a versenyszabályok agrárágazatban történő alkalmazásáról szóló rendeletekben szereplő „általános eltérésekhez” való viszonyát.
- 33 Ennélfogva a Cour de cassation (semmtörvényszék) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) A termelők, termelői szervezetek vagy szakmai szervezetek olyan megállapodásai, döntései és magatartásai, amelyek az EUMSZ 101. cikk alapján versenyellenesnek lennének minősíthetők, kívül eshetnek-e az e cikkben szereplő tilalom hatályán pusztán azon tény alapján, hogy a közös piacszerződés keretében e szervezetekre rótt feladatokhoz kapcsolhatók, annak ellenére, hogy nem tartoznak egyik, egymást követően a [26.] rendelet 2. cikke, az [1184/2006] rendelet 2. cikke, valamint az [...] 1234/2007 rendelet 176. cikke által előírt általános eltérés hatálya alá sem?
- 2) Igenlő válasz esetében a 2200/96 rendelet 11. cikkének (1) bekezdését, az 1182/2007 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, valamint az 1234/2007 rendelet 122. cikkének [első bekezdését], amelyek a termelői szervezetek és a termelői szervezetek társulásai számára kijelölt célok között szerepeltetik a termelési árak szabályozását és a termelésnek a kereslethez való hozzáigazítását, többek között a mennyiség tekintetében, úgy kell-e értelmezni, hogy az e szervezetek vagy szervezetek társulásai részéről tanúsított, a minimális ár kollektív rögzítésére, a forgalomba hozott mennyiségek összehangolására, illetve stratégiai információk cseréjére irányuló magatartások nem tartoznak a versenyellenes kartellek tilalma alá, amennyiben e célok megvalósítására irányulnak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 34 Együtt megvizsgálandó kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az EUMSZ 101. cikket a 26. rendelet 2. cikkével, a 2200/96 rendelet 11. cikkének (1) bekezdésével, az 1184/2006 rendelet 2. cikkével, az 1182/2007 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével, valamint az 1234/2007 rendelet 122. cikkének első bekezdésével, továbbá 175. és 176. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy nem tartoznak az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alá az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan magatartások, melyekkel a termelői szervezetek, a termelői szervezetek társulásai vagy szakmai szervezetek az endíviaágazatba beavatkozva kollektíven rögzítik a minimális értékesítési árat, összehangolják a forgalomba hozott mennyiségeket, és stratégiai információkat cserélnek.
- 35 Mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy az endívia az EUM-Szerződés I. mellékletében szereplő, élelmezési célra alkalmas zöldségek, gyökerek és gumós gyökerek közé tartozik, következésképpen az EUMSZ 38. cikk értelmében az EUMSZ közös mezőgazdasági politikáról szóló 39–44. cikkének rendelkezései vonatkoznak rá.
- 36 Az EUMSZ 42. cikk kimondja, hogy a versenyszabályokról szóló fejezet rendelkezései a mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére csak olyan mértékben vonatkoznak, ahogyan azt a 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések figyelembevételével az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa az EUMSZ 43. cikk (2) bekezdésének rendelkezései keretében és az ott megállapított eljárással összhangban meghatározza. E tekintetben az EUMSZ 43. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a Parlament és a Tanács állapítja meg többek között a közös agrárpolitika célkitűzéseinek megvalósításához szükséges rendelkezéseket.
- 37 Így a közös agrárpolitika létrehozására, valamint a torzításmentes verseny rendszerének kialakítására irányuló célkitűzések követése során az EUMSZ 42. cikk elismeri a közös agrárpolitika elsőbbségét a Szerződés versennyel kapcsolatos céljaihoz képest, és az uniós jogalkotó azon hatáskörét, hogy

meghatározza, hogy a versenyszabályokat mennyiben kell alkalmazni az agrárágazatban (lásd ebben az értelemben: 1994. október 5-i Németország kontra Tanács ítélet, C-280/93, EU:C:1994:367, 61. pont; 2002. december 12-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-456/00, EU:C:2002:753, 33. pont).

- 38 Ebből következik – ahogyan arra a főtanácsnok indítványának 51. és 56. pontjában rámutatott –, hogy az uniós jogalkotó e ponton való beavatkozásának célja nem az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében és az EUMSZ 102. cikkben szereplő magatartások tilalmától való eltérések előírása vagy e tilalmak igazolása, hanem az, hogy kizárja e rendelkezések hatálya alól azokat a magatartásokat, amelyek oda tartoznának, ha azok nem a közös agrárpolitika ágazatában, hanem valamely más ágazatban valósulnának meg.
- 39 Ami különösen a gyümölcs- és zöldségágazatot és az alapügyben érintett időszakot illeti, az uniós jogalkotó egymást követően a 26. rendelet 1. cikkében, az 1184/2006 rendelet 1a. cikkében, majd az 1234/2007 rendelet 175. cikkében pontosította a közös agrárpolitika és a versenyszabályok összehangolását.
- 40 Ez utóbbi rendelkezést illetően, mely lényegében átveszi azt a módot, ahogyan a 26. rendelet és az 1184/2006 rendelet pontosította ezen összehangolást, kimondja, hogy amennyiben az 1234/2007 rendelet másként nem rendelkezik, az EUMSZ 101–EUMSZ 106. cikket, valamint az azok végrehajtásáról szóló rendelkezéseket kell – e rendelet 176–177. cikkére is figyelemmel – alkalmazni az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 102. cikk szerinti valamennyi olyan megállapodásra, döntésre és összehangolt magatartásra, amely az említett rendelet hatálya alá tartozó termékek előállításához vagy kereskedelméhez kapcsolódik.
- 41 A gyümölcs- és zöldségágazatban az EUMSZ 101–EUMSZ 106. cikk alkalmazandó az e cikkekben említett magatartásokra, egyrészt kizárva az 1234/2007 rendelet 176. és 176a. cikkében említett magatartásokat, másrészt amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, ahogyan azt annak 175. cikke előírja.
- 42 Rá kell mutatni, hogy az 1234/2007 rendelet 122. cikke első bekezdésének, amely a 2200/96 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének helyébe lépett, és az 1234/2007 rendelet 125c. cikkének értelmében a gyümölcs- és zöldségágazatban működő termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának a feladata a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a kínálati oldal koncentrációja és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatala, valamint a termelési költségek optimalizálása és a termelői árak stabilizálása.
- 43 Márpedig valamely termelői szervezetnek vagy a termelői szervezetek társulásának az e rendelkezésekben előírt célok elérése érdekében lehetősége kell legyen arra, hogy olyan eszközökhöz folyamodjon, amelyek eltérnek a piacok rendes működését irányító eszközöktől, ideértve különösen a mezőgazdasági termelők közötti bizonyos koordinációs és egyeztetési formákat.
- 44 Ennélfogva, és nem megfosztva a termelői szervezeteket, valamint azok társulásait a közös piacszerzés – melynek ők is részesei és amelynek alkotóelemeit képezik, ahogyan az a 2200/96 rendelet (7) preambulumbekkezdéséből kitűnik – keretében számukra kitűzött célok eléréséhez szükséges eszközöktől, következésképpen anélkül, hogy megkérdőjeleznék a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezéséről szóló rendeletek hatékony érvényesülését, e jogalanyoknak az e célkitűzések közül egy vagy több eléréséhez szükséges magatartásának mentesülnie kell többek között az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom alól.
- 45 Ebből következik, hogy ezen ágazatban az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése alkalmazhatatlanságának esetei nem korlátozódnak csupán az 1234/2007 rendelet 176. és 176a. cikkében előírt magatartásokra, hanem kiterjednek az előző pontban említett magatartásokra is.

- 46 Mindazonáltal e kivételek hatályát szigorúan kell értelmezni.
- 47 Ahogyan azt a Bíróságnak már alkalma nyílt pontosítani, a mezőgazdasági termékek közös piacszervezései nem a versenyből kizárt területek (2003. szeptember 9-i Milk Marque és National Farmers' Union ítélet, C-137/00, EU:C:2003:429, 61. pont).
- 48 Éppen ellenkezőleg, a hatékony verseny fenntartása a mezőgazdasági termékek piacain a közös agrárpolitika és a közös piacszerzés célkitűzéseinek részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2003. szeptember 9-i Milk Marque és National Farmers' Union ítélet, C-137/00, EU:C:2003:429, 57. és 58. pont).
- 49 Fontos hangsúlyozni azt is, hogy az arányosság elvének megfelelően az érintett magatartások nem léphetik túl a mértéket, amely a szóban forgó termelői szervezetek, valamint azok társulásai számára kitűzött cél vagy célok eléréséhez az érintett közös piacszerzésre vonatkozó szabályozással összhangban szigorúan szükséges.
- 50 E megfontolások fényében kell értékelni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló magatartások, melyekkel a termelői szervezetek, a termelői szervezetek társulásai vagy szakmai szervezetek az endíviaágazatba beavatkozva kollektíven rögzítik a minimális értékesítési árat, összehangolják a forgalomba hozott mennyiségeket, és stratégiai információkat cserélnek, ki vannak-e zárva az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alól.
- 51 E tekintetben a jelen ítélet 44. pontjában szerepel, hogy a termelői szervezetek és a termelői szervezetek társulásai a közös piacszerzés alkotóelemei, amelynek decentralizált működését saját szintjükön biztosítják.
- 52 Így az 1234/2007 rendelet 122. cikke első bekezdésének c) pontja és 125c. cikke kimondja, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban a tagállamok elismerik azon termelői szervezeteket vagy a termelői szervezetek azon társulásait, amelyek feladata pontosan az uniós jogalkotó által meghatározott és ezen első rendelkezés i–iii. pontjában felsorolt célkitűzések elérése.
- 53 Ebből következik, hogy az uniós versenyszabályok azzal igazolt alkalmazhatatlansága, hogy az érintett magatartás az érintett piac közös szervezése egy vagy több célkitűzésének eléréséhez szükséges, azt feltételezi, hogy e magatartást olyan szerv tanúsítsa, amelyet erre az e piac közös szervezésére vonatkozó szabályozással összhangban ténylegesen feljogosítottak, következésképpen amelyet valamely tagállam elismert.
- 54 A valamely tagállam által e célok egyikének követésére tekintettel el nem ismert szerv által tanúsított magatartás így nem mentesülhet az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt magatartások tilalma alól.
- 55 Ez a helyzet áll fenn többek között az olyan szakmai szervezetek magatartása esetén, mint amilyenek az alapügyben szereplő APVE, az SNE, valamint az FCE, melyek tekintetében sem az iratokból, sem a Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszokból nem tűnik ki, hogy azokat a francia hatóságok termelői szervezetként vagy termelői szervezetek társulásaként vagy akár az 1234/2007 rendelet 123. cikkének (1) bekezdése értelmében vett szakmaközi szervezetként elismerték volna, aminek ellenőrzése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 56 Ami a termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulásának magatartását illeti, fontos hangsúlyozni, hogy e magatartásoknak egyetlen termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek egyetlen társulásán belül kell megvalósulniuk.

- 57 Ugyanis többek között az 1234/2007 rendelet 122. cikke első bekezdése c) pontjának és 125b. cikke (1) bekezdése c) pontjának megfelelően a termelés megtervezésének, a kínálati oldal és a forgalomba hozatal koncentrációjának, a termelési költségek optimalizálásának és a termelői árak stabilizálásának feladatai, melyeket az érintett piac közös szervezésére alkalmazandó szabályozás értelmében valamely termelői szervezetre vagy a termelői szervezetek valamely társulására lehet bízni, kizárólag az adott termelői szervezet vagy a termelői szervezetek adott társulásának tagjai által előállított termékek termelésére és forgalmazására vonatkozhatnak. Következésképpen e feladatok bizonyos koordinációs és egyeztetési formákat csupán a valamely tagállam által elismert, ugyanazon termelői szervezet vagy termelői szervezetek ugyanazon társulásának termelő tagjai között igazolhatnak.
- 58 Ebből következik, hogy az olyan megállapodások vagy összehangolt magatartások, amelyekre nem egyetlen termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek egyetlen társulásán belül, hanem termelői szervezetek vagy termelői szervezetek társulásai között kerül sor, túlmennek az e feladatok teljesítéséhez szükséges mértéken.
- 59 A jelen ítélet 51–58. pontjában kifejtettek közül az következik, hogy az ilyen termelői szervezetek vagy termelői szervezetek ilyen társulásai közötti és *a fortiori* az ilyen termelői szervezetek vagy a termelői szervezetek ilyen társulásain kívül a közös agrárpolitikának az érintett ágazatban történő végrehajtása keretében valamely tagállam által el nem ismert jogalany közreműködésével megvalósuló magatartások nem mentesülhetnek az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt magatartások tilalma alól.
- 60 Amennyiben a szóban forgó magatartásokat nem egyetlen termelői szervezeten vagy termelői szervezetek egyetlen társulásán belül tanúsították volna, hanem több termelői szervezet, termelői szervezetek több társulása, valamint az endíviapiac közös szervezése keretében el nem ismert több jogalany között, azokat nem lehetne kizárni az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alól.
- 61 Továbbá ami az ugyanazon termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek ugyanazon társulásán belüli termelők közötti magatartásokat illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a gyümölcs- és zöldségágazatban a közös agrárpolitika alapján az elismert termelői szervezeteknek és a termelői szervezetek elismert társulásainak az 1234/2007 rendelet 122. cikke első bekezdésének c) pontjában előírt és a jelen ítélet 42. pontjában említett három célkitűzés közül legalább egyért felelniük kell.
- 62 Ebből következik, hogy az uniós versenyszabályoknak a gyümölcs- és zöldségágazatban való alkalmazhatatlansága az 1234/2007 rendelet 176. és 176a. cikkében nem említett magatartásra azt feltételezi, hogy az érintett termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek érintett társulásán belül folytatott magatartás ténylegesen és szigorúan a számára kitűzött cél követésébe illeszkedjen.
- 63 A jelen ítélet 42. és 61. pontjában említett célokat illetően rá kell mutatni, hogy a termelés megtervezése és a kereslethez való hozzáigazítása biztosításának célkitűzése, akár csak a kínálati oldal koncentrációjának és a tagok által előállított termékek forgalomba hozatalának célja, valamint a termelői árak szabályozásának célkitűzése szükségszerűen magukba foglalják az érintett termelői szervezet tagjai vagy a termelői szervezetek érintett társulásának egyéni termelő tagjai között a stratégiai információk cseréjét, melynek célja többek között e tagok termelési jellemzőinek megismerése. Így az ugyanazon termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek ugyanazon társulásán belüli termelők között a stratégiai információk cseréje akkor lehet arányos, ha arra ténylegesen az e termelői szervezet vagy a termelői szervezetek e társulása számára kitűzött cél vagy célok elérése érdekében kerül sor, és az információcsere kizárólag az ehhez szigorúan szükséges információkra korlátozódik.
- 64 A termelői árak a mezőgazdaságból élők megfelelő életszínvonalának biztosítása érdekében történő szabályozásának célja ugyancsak igazolhatja az ugyanazon termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek ugyanazon társulásán belüli mezőgazdasági termelők közötti, a forgalomba hozott mezőgazdasági termékek mennyiségére vonatkozó egyeztetést, ahogyan az a 2200/96 rendelet

(16) preambulumbekzdéséből, valamint az intervenciós intézkedésekből kitűnik, mely utóbbiak működési elvét e rendelet 23. cikke rögzítette, és az 1234/2007 rendelet 103c. cikke (2) bekezdésének a) pontja megreformálta.

- 65 Emellett a termelők piaci helyzetének megerősítése céljából a kereslet egyre nagyobb koncentrációjával szemben a kínálati oldal koncentrációjának célkitűzése ugyancsak igazolhatja a termelői szervezeten vagy termelői szervezetek társulásán belül az egyes mezőgazdasági termelők árképzési politikájának bizonyos formában történő összehangolását. Ez a helyzet többek között akkor, ha az érintett termelői szervezetre vagy termelői szervezetek társulására annak tagjai rábízták teljes termékük forgalmazásának feladatát, ahogyan azt az 1234/2007 rendelet 125a. cikke (1) bekezdésének az e rendelet 125c. cikkével összefüggésben értelmezett c) pontja megköveteli, különleges esetektől eltekintve.
- 66 Ezzel szemben valamely termelői szervezeten vagy a termelői szervezetek valamely társulásán belül a minimális értékesítési ár kollektív rögzítése nem tekinthető az érintett piac közös szervezése keretében rájuk bízott feladatok ellátásához szükséges magatartás címén az árszabályozás vagy a kínálat koncentrációja célkitűzéseivel arányosnak, ha az nem teszi lehetővé a saját termékeiket az 1234/2007 rendelet 125a. cikkének (2) bekezdésében szereplő esetekben maguk értékesítő termelők számára, hogy e minimális árnál alacsonyabb árat szabjanak meg, mivel ezen kollektív árrögzítés hatása az, hogy gyengíti a mezőgazdasági termékek piacán fennálló, többek között már azáltal csökkentett mértékű versenyt, hogy a termelők számára engedélyezett a kínálatuk koncentrációja érdekében termelői szervezetbe vagy termelői szervezetek társulásába való tömörülés.
- 67 A fentiek alapján a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 101. cikket a 26. rendelet 2. cikkével, a 2200/96 rendelet 11. cikkének (1) bekezdésével, az 1184/2006 rendelet 2. cikkével, az 1182/2007 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével, valamint az 1234/2007 rendelet 122. cikkének első bekezdésével, továbbá 175. és 176. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy:
- az alapügyben szereplőhöz hasonló, a minimális értékesítési ár kollektív rögzítésére, a forgalomba hozott mennyiségek összehangolására, illetve stratégiai információk cseréjére irányuló magatartások nem vonhatók ki az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alól, ha azokra különböző termelői szervezetek vagy termelői szervezetek társulásai között vagy az érintett piac közös szervezése keretében az uniós jogalkotó által meghatározott célok megvalósítása érdekében valamely tagállam által el nem ismert olyan jogalanyokkal együtt kerül sor, mint amilyenek az uniós szabályozás értelmében vett termelői szervezet, termelői szervezetek társulása vagy szakmaközi szervezet jogállásával nem rendelkező szakmai szervezetek, és
  - az alapügyben szereplőhöz hasonló, az árak vagy a forgalomba hozott mennyiségek összehangolására, illetve stratégiai információk cseréjére irányuló magatartások akkor vonhatók ki az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alól, ha azokra valamely tagállam által elismert ugyanazon termelői szervezet vagy termelői szervezetek ugyanazon társulásának tagjai között kerül sor, és azok szigorúan szükségesek az uniós szabályozással összhangban a termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása számára kitűzött cél vagy célok eléréséhez.

A költségekről

- 68 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 101. cikket az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló, 1962. április 4-i 26. tanácsi rendelet 2. cikkével, a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezéséről szóló, 1996. október 28-i 2200/96/EK tanácsi rendelet 11. cikkének (1) bekezdésével, a 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelettel módosított, az egyes versenyszabályok mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére történő alkalmazásáról szóló, 2006. július 24-i 1184/2006/EK tanácsi rendelet 2. cikkével, a gyümölcs- és zöldségágazat tekintetében különleges szabályok megállapításáról, a 2001/112/EK és a 2001/113/EK irányelv, valamint a 827/68/EGK, a 2200/96/EK, a 2201/96/EK, a 2826/2000/EK, az 1782/2003/EK és a 318/2006/EK rendelet módosításáról, továbbá a 2202/96/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2007. szeptember 26-i 1182/2007/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével, a 2009. május 25-i 491/2009/EK tanácsi rendelettel módosított 1234/2007 tanácsi rendelet 122. cikkének első bekezdésével, 175. cikkével és 176. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy:

- az alapügyben szereplőhöz hasonló, a minimális értékesítési ár kollektív rögzítésére, a forgalomba hozott mennyiségek összehangolására, illetve stratégiai információk cseréjére irányuló magatartások nem vonhatók ki az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alól, ha e magatartásokra különböző termelői szervezetek vagy termelői szervezetek társulásai között vagy az érintett piac közös szervezése keretében az európai uniós jogalkotó által meghatározott célok megvalósítása érdekében valamely tagállam által el nem ismert olyan jogalanyokkal együtt kerül sor, mint amilyenek az európai uniós szabályozás értelmében vett termelői szervezet, termelői szervezetek társulása vagy szakmaközi szervezet jogállásával nem rendelkező szakmai szervezetek, és
- az alapügyben szereplőhöz hasonló, az árak vagy a forgalomba hozott mennyiségek összehangolására, illetve stratégiai információk cseréjére irányuló magatartások akkor vonhatók ki az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében előírt kartelltilalom hatálya alól, ha azokra valamely tagállam által elismert ugyanazon termelői szervezet vagy termelői szervezetek ugyanazon társulásának tagjai között kerül sor, és azok szigorúan szükségesek az európai uniós szabályozással összhangban a termelői szervezet vagy a termelői szervezetek társulása számára kitűzött cél vagy célok eléréséhez.

Aláírások

i — A jelen szöveg 13., 37., 54., 56., 57., 58., 63. 64., 67. pontjában és rendelkező részében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.